

07 jan. 2020

JORTON ER MED I FORSKNINGSPROJEKT, SOM HAR RESULTERET I NYT VÆRKTØJ TIL GAVN FOR MURERNES ARBEJDSMILJØ

Mange håndværkere har udsigt til et fysisk hårdt arbejdsliv. Men heldigvis er der mange, som kæmper benhårdt for at finde nye tiltag, der kan hjælpe og skåne håndværkere overalt på danske byggepladser. Efter et større forskningsprojekt, som JORTONs dygtige murere har været en del af, kan man nu fremvise et nyt værktøj, der kan afhjælpe skader og gener hos murerne.

Forskningsprojektet er iværksat af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø sammen med 3F, Byggeriets Arbejdsmiljøbus og Dansk Byggeri. Det har resulteret i en ny prototype-stenklipper, der vil kunne skære betragteligt ned på det slid, murerne oplever i led og skuldre. De modige murere, der er blevet målt og vejjet i deres daglige arbejde, kommer fra JORTON, og deres deltagelse og sparring med projektets parter, har ledt til konkrete løsninger og produkter, der vil komme håndværkere overalt i landet til gavn.

Forplantede sig i armen og skulderen

Men hvordan udvikler man et nyt værktøj, der kan nedbringe de fysiske skavanker ved murerfaget? Svaret er nøgtern videnskabelig forskning og et tæt parløb med alle de mennesker, der til daglig arbejder med murerfaget.

Murerne fra JORTON, som havde indvilliget i at deltage undersøgelsen, der havde til formål at forbedre deres arbejdsmiljø, blev udstyret med elektroder og kameraer. Herefter kunne forskerne måle deres belastning på muskler og led gennem en hel arbejdsdag, og hver gang målingerne gav store udspring, kunne man via kameraet spore, hvilken opgave den enkelte håndværker lavede på givne tidspunkt. Herved kunne man kortlægge præcist, hvor og hvornår, der var risiko for skader, og herefter kunne der laves handlingsplaner for de enkelte opgaver, som medførte fysisk stres.

Her opdagede man hurtigt store udsving ved brug af traditionelle stenklippere:

- Når man klipper sten, og de ikke skæres over i et enkelt hug, kan det give et stort smæld, der forplanter sig i hele armen og skulderen. Stenene vi arbejder med i dag er meget hårde, og derfor svære at klippe i et hug. Så det er rart at blive bekræftet fra forskernes side i, at det her er et område, der bør sættes ind overfor, forklarer Jens Winther, der er murer hos JORTON, og som har været med i forskningsprojektet.

Værktøj skal gennem flere testfaser

- Håndværkerne har nok længe vidst og sikkert også gjort opmærksomme på, at stenklipningen kunne lede til skader. De er desværre bare ikke blevet hørt, men med den undersøgelse vi har lavet, har vi konkret data, der bakker murerens udsagn op. Det har

samtidig ledt til udviklingen af en ny prototype-fliseklipper, der også er blevet testet af JORTONS folk. Den blev udviklet med henblik på netop at eliminere de skader, som de traditionelle fliseklippere forårsager. Dermed har dette forskningsprojekt ikke alene afgrænset et problemområde, det har også bragt konkrete løsninger med sig, fortæller Jesper Nielsen konsulent hos Byggeriets Arbejdsmiljøbus, der er en mobil konsulenttjeneste, som har til formål at formidle god arbejdsmiljøpraksis til byggepladser og til byggevirksomhederne og deres ansatte.

- Det har været godt at arbejde sammen med JORTONS murere, for de er kommet med mange input. For målet er ikke bare at lave en stenklipper, der skåner murerne. Den skal også være effektiv i en travl hverdag. Så næste skridt er at forfine den nye stenklipper, og derefter producere fem modeller, der sendes ud i marken, bl.a. hos JORTON, for at blive fintestet. På sigt er det et værktøj, vi håber, bliver et fast inventar på de danske byggepladser, uddyber Jesper Nielsen

Vil blive brugt i praksis

Fra JORTONS side har man været glade for at være en del af så spændende et projekt, der kombinerer naturvidenskabelig forskning og praktisk håndværksfaglig viden:

- Det har været en spændende proces. Først og fremmest så data fra projektet, bekræftet de udfordringer som murerne selv har givet udtryk for. At det så har ledt til udviklingen af en helt ny stenklipper er endnu mere fantastisk. Her har vores folk jo kunnet give helt konkret feedback tilbage til udviklerne, om hvilke ændringer og tilføjelser, de kunne tænke sig. Det betyder at de får et værktøj, som de rent faktisk vil og kan bruge i praksis, fortæller Ingerid Jovall Rødtnes, arbejdsmiljøkoordinator hos JORTON.

Testpersonen Jens Winther, der var med fra starten i forskningsprojektet, og som også har været med til at teste den efterfølgende stenklipper, er glad for projektets drejning:

- Det er et hårdt arbejde vi murere har, og der er fart på byggeriet lige nu. Lidt for meget fart endda. Så det er rart at der kommer nogle nye værktøjer til os, der kan forebygge skader. Samtidigt er det rart at være med til at komme med inputs. For nye hjælpemidler skal ikke bare skåne os mod skader, de skal også være effektive, ellers så får du ikke murerne på akkord til at benytte dem, smiler Jens Winther, der om nogen kender murerfaget indefra og ud. Han nærmer sig de 50 års erfaring i byggebranchen, og er blandt JORTONS mest erfarne murere:

- Vi har set nogle positive fremskridt i min tid som murer med henblik på arbejdsmiljøet. Noget af det hårdeste er at sætte stilladser op, men her er der jo kommet nye regler om, hvor højt man må hæve dem, og så samles de af aluminiumselementer, der ikke er i nærheden af at veje det samme, som dengang jeg begyndte som ung lærling. Vi har også fået SmartMover'en på byggepladsen, som vi også er glade for. Så der sker noget, ligesom man hele tiden skal være opmærksom på simple ting som løftetekniker, hvilket mange godt kan glemme. Men her er det lige så vigtigt som smarte opfindelser, at vi har nogle gode kollegaer, der hjælper hinanden til at huske på disse ting. Vi skal jo passe på hinanden her i branchen, fortæller Jens Winther.

Dansk opfindelse

